

تاریخ ادبیات قرن بیستم روسیه

(برای دانشجویان ایرانی زبان و ادبیات روسی)

تالیف:

دکتر جان اله کریمی مطهر

دانشیار دانشگاه تهران

تهران ۱۳۸۸

سرشناسه: کریمی مطهر، جان‌اله، ۱۳۴۴ -

عنوان و نام پدیدآور: УЧЕБНОЕ ПОСОБИЕ ПО РУССКОЙ ЛИТЕРАТУРЕ XX
ВЕКА./Дж.Карими-Мотакхар

مشخصات نشر: تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، ۱۳۸۸ = ۲۰۰۹ م.

مشخصات ظاهری: ۳۷۶ ص.

شابک: ISBN 978-964-426-408-5

وضعیت فهرست‌نویسی: نیا

یادداشت: روسی.

یادداشت: ص. ۷ به فارسی: تاریخ ادبیات قرن بیستم روسیه (برای دانشجویان ایرانی زبان و ادبیات روسی).

عنوان دیگر: تاریخ ادبیات قرن بیستم روسیه (برای دانشجویان ایرانی زبان و ادبیات روسی).

آوانویسی عنوان: اوچینایه پاسوییه پاروسکای لیتیراتوری دو انساتاوا ویکا.

موضوع: ادبیات روسی - قرن ۲۰ م. تاریخ و نقد

شناسه افزوده: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

رده بندی کنگره: PG ۲۹۵۰ / الف ۹۴ ۱۳۸۸ / کف

رده‌بندی دیوپی: ۸۹۱/۷۰۹

شماره کتاب‌شناسی ملی: ۱۸۷۷۵۳۵

تاریخ ادبیات قرن بیستم روسیه

تألیف: جان‌اله کریمی مطهر (دانشیار دانشگاه تهران)

ناشر: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

مدیر نشر: ناصر (عفرائی)

ویراستار: مرضیه یمینی‌پور (استاد دانشگاه تهران)

ناظر چاپ: مجید اسمعیلی (ارغ)

چاپ اول: ۱۳۸۸

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

چاپ و صحافی: نشر نماد

ردیف انتشار: ۸۸-۳۵

بجا: ۵۵۵۰ تومان

حق چاپ برای پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی محفوظ است.

ISBN 978-964-426-408-5

شابک ۹۷۸-۹۶۴-۴۲۶-۴۰۸-۵

نشانی: تهران، صندوق پستی: ۱۴۱۵۵-۶۴۱۹، تلفن: ۸۸۰۴۶۸۹۱-۳، فاکس: ۸۸۰۳۶۳۱۷

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سخن مؤلف

نویسندگان و شعرایی که در روسیه قرن بیستم می‌زیسته‌اند آثارشان پیش از آنکه ادبی باشد، انسانی است و هر حرف از کلام نظم و نثرشان بغضی‌ست فروخورده از زخم‌زبان‌های روزگاری بس نابسامان و قدرناشناس! روح در کالبد تک‌تک واژگان آثارشان بیداد می‌کند، اما صد حیف و هزاران دریغ که در روزگار و عصر ما بسیار مهجورند و غریب...

آنان تیغ تیز سانسورها، مهر بر لب زدن‌ها، تهدیدها، تفتیش‌ها و تبعیدها را به جان خریدند تا شاید بذر درک و آگاهی را بر زمین بایر احساس مردمان عصر یخ‌زده خویش بکارند. آنچه آنان بر کاغذ نگاشتند و رفتند واقعیتی است بدون مرز که با سپر هجو و طنز و تمثیل، از قصه غصه‌ها، جنگ‌های خون‌آشام، بی‌هویتی انسان معاصر، بوران جهالت و سیاهی استبداد حکایت می‌کند. آنان مصداق بارز این بیت‌اند که می‌گوید:

«شعر خونبار من ای باد بدان یار رسان / که ز مژگان سیه بر رگ جان زدنیشم»
 آری، آنچه آنان هنرمندانه از منشور چند بیت یا به‌واسطه چند ده صفحه بر جان خسته کاغذ به یادگار گذاشته‌اند و به آن حیات ابدی بخشیده‌اند، نشان ذوق و قریحه و ژرف‌نگری و آینه تمام‌نمای زندگی فردی و اجتماعی و سیاسی‌شان است. آنان شوکران بخت خویش را لاجرم نوشیدند، زیرا خوب می‌دانستند:

«ملول از هم‌رهان بودن دلیل کاردانی نیست

بکش دشواری منزل به یاد عهد آسانی»

اما چرا هنوز ناشناختنی و بلکه دست‌نایافتنی‌اند؟

این امری است که مؤلف تلاش می‌کند تا شاید با بیان گزیده و گوشه‌ای از هنر این امپراتوری نستوه براساس منابع معتبر و جدید ذکر شده در پایان و زدودن گرد و غبار فراموشی از روی این گنجینه‌ذی‌قیمت، ذهن جسور و بیدار خواننده خود را به سوی تأمل و تفکری بیشتر بر احوال، آثار و نگرش ستارگان پرفروغ قرن شب‌زده روسیه سوق دهد. هرچند در این مجال اندک چند صد صفحه‌ای، ادای حق مطلب ناممکن و محال می‌نماید، امید است کاستیها را با نظر عفو بنگرید و بر ما ببخشایید (مرد این بار گران نیست دل مسکنیم!).

لازم به ذکر است مطالب این کتاب از منابع پایان آن انتخاب شد و بشکل زیر پردازش گردید: در انتخاب مطالب ویژگی‌های فرهنگی جامعه ما در نظر گرفته شد؛ به منظور درک بهتر، واژه‌نامه تفسیری برای هر قسمت در پایان کتاب تدوین گردید؛ برای خواندن راحت‌تر، کلیه کلمات کتاب ضربه‌گذاری شد؛ مطابق معمول کتابهای آموزشی، سؤالاتی در پایان هر قسمت به منظور فراگیری عمیق‌تر درس‌ها و برانگیختن خلاقیت دانشجویان تدوین شده‌است؛ مطالب و فصل‌های این کتاب از نظر تاریخی بشکل منطقی منظم و مرتب گردید.

در پایان فرصت را مغتنم می‌شمارم، از سرکار خانم دکتر منور باگدالووا جزنی، عضو هیأت علمی دانشکده زبانهای خارجی دانشگاه تهران، که این کار را مطالعه فرمودند، همچنین سرکار خانم فاطمه محمدی، سرکار خانم مهناز نوروزی و جناب آقای مهندس محمدحسن نقوی برای همکاریهای بی‌دریغشان تشکر نمایم.

از استادان و دانشجویان محترم تقاضا می‌شود با بیان پیشنهادها و دیدگاههای خود، برای اصلاح کتاب حاضر در چاپهای بعدی ما را یاری فرمایند.

کریمی‌مطهر

پاییز ۱۳۸۸